

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

GOVOR

PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE NA SLOVESNOSTI OB VSTOPU REPUBLIKE SLOVENIJE V SCHENGENSKO OBMOČJE

Škofije, 22. december 2007

*Spoštovani in dragi prijatelji iz Slovenije in Italije,
Mr President of the European Council Jose Socrates,
Mr President of European Commission Jose Manuel Barroso,
Vice- President of the European Commission Mr Franco Frattini,
Onorevole Giuliano Amato, Ministro degli Interni della Repubblica Italiana
Spoštovani gospod komisar Janez Potočnik,
Spoštovani gospod predsednik državnega zbora France Cukjati,
Ministri, župani, predsednik vlade dežele Furlanije-Julijske krajine,
Predstavniki organizacij Slovencev živečih v Italiji in Italijanov živečih v Sloveniji,
Gospa in gospodje.*

Danes je velik praznik. Dogaja se nekaj, o čemer pred petnajstimi leti nismo upali niti sanjati. Padajo meje, padajo vidne in fizične meje. Dogaja se nekaj, kar predstavlja tisto, kar je ključno za bodočo združeno Evropo.

Generacija, ki ji pripadamo, je v zadnjih dveh desetletjih šla skozi velike spremembe – govorim, seveda, o generaciji v Sloveniji. Veliko se je zgodilo, nekateri pravijo, da skoraj preveč za eno samo generacijo. Skoraj smo pozabili, ampak še dvajset let nazaj se je na naših mejah, ki so bile takrat meje med Jugoslavijo, Italijo, Madžarsko in Avstrijo, na tiste, ki so ilegalno prestopali t.i. zeleno mejo, ki so želeli v prostor večje svobode in napredka, streljalo. Veliko ljudi je umrlo na tej meji, ko so želeli v svobodo. Še pred dvajsetimi leti si bil sumljiv, ali celo najbolj sumljiv, če si čez to mejo v takratno Jugoslavijo prinesel prepovedano knjigo, ki je govorila o demokraciji, večstrankarskem sistemu, ki je kritizirala takratni jugoslovanski režim. Bil si sumljiv, če si v takratno Jugoslavijo prinesel osebni računalnik. Dogajalo se je nekaj, o čemer si današnje generacije mladih ne upajo, oziroma česar si današnje generacije niti ne predstavljajo.

Potem je prišla pomlad narodov v Srednji in Vzhodni Evropi, padel je Berlinski zid, prišla je pomlad narodov oziroma pomlad slovenskega naroda – slovenska pomlad - tudi k nam. Prišlo je do razpadanja Jugoslavije. Jutri bo minilo natančno sedemnajst let, ko se je več kot 90% državljanek in državljanov Slovenije odločilo na plebiscitu, da želi živeti v samostojni slovenski državi. Nato je sledila vojna za Slovenijo. Odločilni del te uspešne obrambe države, ki je bila komaj razglašena in takoj napadena, je bil boj za naše severne in zahodne meje. Prehode, ki jih je zasedla jugoslovanska vojska, je bilo potrebno nazaj osvojiti. Pri tem so padle tudi žrtve. Sledilo je mednarodno priznanje, vstop Slovenije v Evropsko unijo, v zvezo NATO, 1. januarja letos tudi v evro-območje.

Zdaj vstopamo v schengenski prostor, v prostor večje svobode in varnosti. Danes so sanje o združeni Evropi, ob 50. obletnici njenega nastanka, resničnost bolj kot kadarkoli doslej.

Prihaja nov čas tudi za obe manjšini - za Slovence živeče v Italiji in za Italijane živeče v Sloveniji. Ni več meja med njimi in matičnima narodoma. Prihajajo priložnosti, ki jih lahko izkoristimo v skupno dobro.

Vendar združevanje Evrope s tokratno širitvijo prostora svobode in varnosti še ni končano. Evropska unija se bo širila naprej, širil se bo tudi schengenski prostor. Za širitve v našo neposredno sosesčino je prej potrebna stabilizacija regije Zahodnega Balkana. Ravno tu leži eden od največjih izzivov hitro prihajajočega predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije.

Veliko je razlogov za to, da lahko dejansko rečemo, da je danes zgodovinski dan. Pravo zavedanje njegovega pomena bo prinesla šele prihodnost - danes lahko vse to zgolj slutimo.

Dovolite mi, da se na ta zgodovinski dan še posebej zahvalim slovenskim policistom, ki so leta 1991 skupaj s pripadniki Teritorialne obrambe najprej ubranili suverenost naših severnih in zahodnih meja - nato pa v sedemnajstih letih te meje, skupaj z italijanskimi kolegi in avstrijskimi kolegi in madžarskimi kolegi, spremenili v varne meje. Na ta način ste omogočili, da smo postali verodostojen prostor, da smo izpolnili pogoj za to, da se je schengenski prostor lahko razširil tudi na našo državo. Hkrati ste v tem času izpolnili tudi vse pogoje za to, da se je na naši južni meji - z državo, ki zaenkrat še ni v Evropski uniji - vzpostavila varna schengenska meja, meja Evropske unije.

Zahvala gre tudi vsem tistim v Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za finance, ki ste v zadnjih letih sodelovali pri tem projektu, še posebej tistim, ki ste te schengenske projekte koordinirali.

Zahvala gre tudi policistom in karabinjerjem italijanske države za korektno sodelovanje v vsem tem času. S skupnimi napori je bila to varna in v veliki meri prijazna meja. Skupaj smo dosegli, ste dosegli, pogoje, da lahko danes slavimo ta dan. Skupaj ste dosegli to, da se ta meja lahko v fizičnem smislu danes umakne.

Questo non e piu un confine, ma una via verso il futuro con gli cuori aperti e menti libere.¹

Grazie. Hvala lepa.

---

¹ *To ni več meja, ampak pot v prihodnost z odprtimi srci in svobodno mislijo.*